

PSYCHOLOGIE U NÁS A JINDE

Doc. PhDr. ANDREJ STANČÁK, CSc. — 50 ROČNÝ

Narodil sa 20. septembra 1924 v obci Pečovská Nová Ves v Prešovskom okrese. Promoval v roku 1950 na FF UK v Bratislave po úspešnou štúdiu z časti v Bratislave a z časti v Krakove a po obhajobe dizertačnej práce z oboru klinickej psychológie („Psyché tuberkulózného človeka). Začítkom roku 1951 nastupuje do zamestnania na Psychiatrickej klinike LF UPJŠ v Košiciach, kde nepretžite pracuje dodnes ako výsokoškolský učiteľ (v súčasnej dobe prednáša medicínsku psychológiu). Vedeckú ašpirantúru absolvoval externe u univ. prof. Vondráčka v Prahe na Psych. klinike LF UK v rokoch 1960–65, kandidátsku prácu obhajoval v roku 1966 na LF UK v Bratislave (z oboru klin. psychológie v rámci psychiatrie) a rok nato, 1967 habilitačnú prácu na LF UPJŠ v Košiciach. Po týchto rokoch naozaj intenzívneho vedeckého rastu je v roku 1968 ustanovený do funkcie docenta na LF UPJŠ v Košiciach.

Vo svojej vedecko-výskumnej práci zameriava sa Dr. Stančák hlavne na štúdium vzájomných vzťahov psychických a fyziologických procesov. Venuje sa tiež otázkam metodologickým a z klinických problémov sexuálnym neurózam, psychosomatickým chorobám a depresívnym stavom, najmä suicidálnym pokusom. V poslednom desaťročí sa zoberá otázkami vplyvu niektorých látok na osobnosť pacientov, menovite ataraktík, budivých aminov, dexfenmetrazínu, psychotonu, kofeínu, kávy a vo zvýšenej miere alkoholu. Vplyv katecholaminov rozpracoval v samostatnej monografii („Emócie v psychofyziologickom experimente“, SAV 1968). Do dnešných dní publikoval úhrnne 55 vedeckých prác prevážne vo vedeckých časopisoch (Act. nerv. superior., Čs. psychológia, Bratislavské lek. listy, Čsl. psychiatria, Studia psychologica, Čsl. gynegológia) a zborníkoch prác, najmä v zborníkoch LF UPJŠ. Niekoľko vedeckých prác publikoval aj v zahraničí. Bohatá je aj jeho publikačná činnosť populárno-vedecká: 9 článkov z oblasti psychohygieny a prevencie neuróz (Východoslovenské noviny, Slovenka atď.), stovky osvetových prednášok pre širokú verejnosť, ako aj desiatky rozhlasových a niekoľko televíznych relácií podobného zamerania.

Nie menej záslužná a bohatá je jeho doterajšia i súčasná činnosť v rozličných vedeckých spoločnostiach (psychiatrická, sexuologická, VNČ), ale najmä SPS. Je zakladateľom jej Východoslovenskej oblastnej skupiny, ktorú ako predseda viedol 10 rokov, v priebehu ktorých o. i. nadviazal v minulosti dobre známe, populárne a obojstranne veľmi užitočné pracovné kontakty s poľskými psychológmi. Uskutočnili sa 3 spoločné vedecké stretnutia (dve vo Vysokých Tatrách, jedno vo Visle v Poľsku). V rámci pracovných stretnutí VOS SPS odprednášal doposiaľ ďaleko najväčší počet referátov. Týmto druhom publikačnej činnosti je nakoniec doc. Stančák dobre známy z mnohých vedeckých konferencií a sjazdov či už medicínskych alebo psychologických. V SPS zastával rôzne funkcie (i teraz je členom jej výboru), no azda najzáslušnejšia je jeho činnosť v stavovských komisiách. Je jedným z aktívnych tvorcov našej klin. psychológie jak pokiaľ ide o jej teoretické rozpracovanie, tak aj uvádzanie do praktického života (v súčasnej dobe sa intenzívne zaujíma o zavedenie atestačných skúšok pre psychológov).

Doc. Stančák sa vždy vedel zaujímať pre vec psychológie. Vie mať úprimnú radosť nielen zo svojich vlastných pracovných úspechov, ale aj z úspechov svojich kolegov, československej ba celosvetovej psychológie vôbec. Vie pre psychológiu oduševniť, podnietiť a oceniť každú i tú najmenšiu snahu.

Pravda, nezabúda ani na politickú stránku svojej činnosti, ktorú rozvíja v rôznych masovopolitických organizáciach. Aj táto jeho činnosť je korunovaná peknými výsledkami: svoj pracovný kolektív doviedol k titulu Brigáda socialistickej práce.

Srdečne blahoželáme!

Š. Bednárík